

ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΚΟΛΤΣΟΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΦΟΝΩΝ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Παρασκευή 30 Οκτωβρίου 2009, Μετς
(βράδυ)

Ο μη ύπνος

Όπως κάθε βράδυ. Ήταν εκεί. Η πρώτη συνάντηση της βραδιάς. Θα πρέπει να ήταν λίγο μετά τη δύση. Τη συναντούσε στιγμές αφότου άνοιγε τα μάτια. Ήταν αυτή ή η περίπου αυτή, η σχεδόν αυτή. Πολύ αδύνατη. Όρθια, θα ήταν ψηλή. Ένα μακρύ φόρεμα. Πράσινο. Άλλοτε νεότερή του, άλλοτε όχι, αν και συχνά έδειχνε να είναι η ίδια. Καθισμένη χαλαρά στην πολυθρόνα, απέναντι στο κρεβάτι. Πότε κάπνιζε, πότε όχι. Έμοιαζε να χαμογελάει· όχι πάντα. Σπάνια τον κοιτούσε στα μάτια, συνήθως φαινόταν να την απασχολεί κάποια λεπτομέρεια στο πάτωμα ή στο ταβάνι ή σε κάποιο σημείο δεξιά ή αριστερά στο μαξιλάρι του. Δεν του μίλησε ποτέ. Το ίδιο κι αυτός. Κι έπειτα εκείνη εξαφανιζόταν στην παγόδα του χαλιού του, ίδιος σεφέρειος Νιζίνσκι. Δευτερόλεπτα μετά είχε ξεχάσει τις λεπτομέρειες.

Και τότε, συνήθως, μια βρισιά· και τινάζοταν από το κρεβάτι. Το είχε αποφασίσει. Το αποφάσισε. Θα ήταν μια βραδιά σαν τις άλλες. Για τους άλλους. Όχι για τον ίδιο. Όχι για τον Αλκιβιάδη Πικρό.

Γιατί αυτός θα άλλαζε.

Εκείνο το βράδυ το υποσχέθηκε στο είδωλό του στον καθρέφτη. Κάθε βράδυ υποσχόταν σε ένα πρόσωπο καταφανώς αξύριστο και ανεξαιρέτως κουρασμένο ότι θα άλλαζε μοτίβο. Ότι για τον ίδιο θα ήταν μια νύχτα διαφορετική από τις προηγούμενες. Που για μήνες ήταν απαραλλάχτα ίδιες. Ύπνος την ημέρα. Και ήταν φυσικό, αφού ξάγρυπνος τα βράδια στο κρεβάτι, παρατηρώντας την αέναη κίνηση του ανεμιστήρα στο ταβάνι ή ακουμπώντας τους αγκώνες στο τραπέζι της κουζίνας είτε στις τάβλες του γραφείου ατενίζοντας τον τοίχο απέναντί του, καπνίζοντας άφιλτρες φυτείες και πίνοντας θάλασσες καφέ, ή περπατώντας μοναχικά, μηχανικά και μόνιμα –αυτό κάθε βράδυ–, σταματώντας μόνο, κάποιες φορές, για λίγο, να καταγράψει στο μικρό του Moleskine μια σκέψη, στο ίδιο πάντα πεννηντάλεπτο δρομολόγιο: Παπατσώνη-Μπαλάνου-Μηριάτη-Μάρκου Μουσούρου-Υμηττού-Ηλιουπόλεως-Πρώτο Νεκροταφείο-Τριβωνιανού-Σορβόλου-Παπατσώνη. Στο Μετς.

Η όποια αλλαγή στο «δρομολόγιο» τον τρομοκρατεί. Απόπειρα, από τις ελάχιστες, να αποδράσει από τον «κώδωνα»: Θα πιέσει τον εαυτό του να πάρει το μετρό.

Μετά τον ηλεκτρικό. Για τον Πειραιά. Μπαίνει στο πρώτο βαγόνι που βλέπει να υπάρχει θέση. Αχορντεόν, τεντωμένες παλάμες, σπρωξίματα και χνότα ασχέτων. Κάθεται. Απέναντί του δύο σβησμένοι γέροι. Πλάι του ένας τρίτος. Οι δύο απέναντι συζητούν, ο ένας για του Χαροκόπου, «η γειτονιά μου σαν παιδί», ο άλλος για τη νερωμένη ρετσίνα που του σέρβιραν χθες, ο πλαϊνός του ζητάει την άδεια να μπει στην κουβέρτα, την παίρνει χωρίς να του τη δώσουν, είναι για τον εγγονό του, τον αλήτη. Πανικόβλητος, στον πρώτο σταθμό πετάγεται έξω. Θα περιμένει το επόμενο τρένο. Πειραιάς. Από εκεί με τον «Άγιο Νεκτάριο» –θα προχωρούσε ταχύτερα με το «κάνε κράτει»– στην Αίγινα: απόφαση σε απόκλιση από τον κανόνα. Η θάλασσα τον κούραζε: ειδικότερα, ο ήχος των κυμάτων. Αναρωτιόταν πώς άλλοι μαγεύονταν από αυτόν, πώς τον ανέχονταν, πώς έχτιζαν τα παράθυρά τους επάνω στο κύμα, ο ίδιος και ο ίδιος ήχος σε άπειρες επαναλήψεις, μέχρι τρέλας. Στην Αίγινα λοιπόν. Μπαίνοντας στο λιμάνι και ακουμπισμένος στα κάγκελα του πλοίου, θα συναντήσει την ακρόπρωρη εκκλησία του Αγίου Νικολάου. Κατεβαίνοντας, θα καθίσει στο πεζούλι της εκκλησίας. Θα επιστρέψει με το αμέσως επόμενο πλοίο: στην κουβέρτα, με τον άνεμο επάνω του και την αίσθηση ότι του στερούν το οξυγόνο.

Ανελάμβανε από το σοκ. Ή προσπαθούσε τουλάχιστον. Με τον λάθος τρόπο. Αποφάσισε να το ρίξει έξω, τα ξέρουμε τώρα αυτά: ποτά, γυναίκες, τζόγος, ξενύχτι.

Από όλα αυτά τον διάλεξε το ξενύχτι. Άλλη επιλογή; Ναι. Η κατάρθλιψη. Και... κλασικά: κατατονία, άγχος, κλειστοφοβία, αυτοκτονικές τάσεις. Διάλεξε λοιπόν την κατάρθλιψη· ακριβέστερα, τον διάλεξε εκείνη.

Θυμόταν. Αρχές Φεβρουαρίου, η κόλαση της Παναγή Τσαλδάρη στην Κηφισιά. Ώρες μετά τη συνάντηση των τεσσάρων τους. Από εκείνη, από τον ανάπηρο στο ηλεκτρικό του αμαξίδιο, από την άλλη και από τον ίδιο, είχε απομείνει μόνον αυτός. Η μία από τις δύο γυναίκες τσακισμένη στις σκάλες κάτω από το άρμα του ανάπηρου άντρα και εκείνος να κοιτάζει τον Αλκιβιάδη, μάτια άδεια, από τη στροφή της σκάλας. Ο ίδιος, αυτόπτης και αυτήκοος μάρτυρας του δράματος, είχε επιστρέψει στο Μετς.

Η δεύτερη γυναίκα, «γυναίκα» την αποκαλούσε –δεν τολμούσε να τη σκεφτεί διαφορετικά– θα αυτοκτονήσει ώρες μετά. Και από τον Φεβρουάριο και για μήνες, ξάγρυπνος τα βράδια στο κρεβάτι, παρατηρώντας το ταβάνι, την κάθε του ανεπαίσθητη λεπτομέρεια, ή ακουμπώντας τους αγκώνες στο τραπέζι της κουζίνας είτε στις τάβλες του γραφείου του ατενίζοντας τον τοίχο απέναντί του, καπνίζοντας άφιλτρες φυτείες και πίνοντας θάλασσες καφέ, ή περπατώντας μοναχικά, μηχανικά και μόνιμα, κάθε βράδυ, στο ίδιο πάντα πενηντάλεπτο δρομολόγιο· πορειομανής και αγοραφοβικός. Τον χειμώνα και την άνοιξη. Και το καλοκαίρι. Και μέχρι το φθινόπωρο του καθόλου σωτήριου 2009.

Εκείνο το βράδυ, όπως κάθε βράδυ τους τελευταίους μήνες, παραδέχτηκε –αντιμέτωπος με τον Αλκιβιάδη του καθρέφτη, απέναντι σε ένα ζευγάρι κουρασμένα μυωπικά μάτια και στην ασημένια αφάνα των μαλλιών του, έτσι σκυμμένος και μονότονα σκυθρωπός, έπειτα από ατέλειωτα άγρυπνες νύχτες– ότι αυτό δεν μπορούσε να συνεχιστεί και υποσχέθηκε στο είδωλό του, για διακοσιοστή εβδομηκοστή φορά τους τελευταίους εννιά μήνες, πως θα επέστρεφε στην ημέρα ημέρα και στη νύχτα νύχτα.

Κι έτσι, με τον ανεμιστήρα στο ταβάνι για ορίζοντα, θα περάσει κι αυτή η νύχτα.

Εξαντλημένος έχει ξαπλώσει, εξορκίζοντας τον εφιάλτη που ήξερε ότι θα τον αγκάλιαζε στιγμές αφότου τον έπαιρνε ο ύπνος. Απόπειρα χαμένη από χέρι. Αφού τα φαντάσματα ξεκινούσαν τον μακάβριο χορό τους, ξέφρενα, ανελήγητα, περιγελαστικά, με το που έκλεινε τα μάτια και μέχρι να τιναχτεί καθιστός ή, γυρίζοντας σαν σβούρα, να κυλήσει στο πάτωμα, αποσκευή άβολη όσο και άδεια.

Άσχημα «πεσμένος». Έψαχνε για υποκατάστατους όρους, για νεολογισμούς, για κόλπα, να ξεγελάσει τη βύθιση. Το πληκτρολόγιό του άνοιγε το λήμμα «κατάθλιψη» περίπου αυτόματα. «Εξασκείσθε»: Αυτό εντάξει. Περπατούσε τα τρία του χιλιόμετρα. Καθημερινά. «Κα-

θημερινά» τρόπος του λέγειν, απόμακρος και φωτόφοβος ήταν τις νύχτες που περπατούσε, δρομολόγιο προδιαγραμμένο, σαν πάνω σε ράγες. «Συμπληρώματα διατροφής. Παίρνετε Ω3»: Αυτό απαιτούσε την επίσκεψη στο φαρμακείο της Μουσούρου και τον διάλογο με την καλοπροαίρετη φαρμακοποιό. Το έκανε μία φορά, για να επιστρέψει στο ταμείο όταν ξέχασε τα Ωμέγα του φεύγοντας, και αφού σκόνταψε βγαίνοντας στην ομπρελοθήκη της εισόδου σπέρνοντας το πεζοδρόμιο ομπρέλες· ορκίστηκε να μην ξαναπατήσει και άλλαζε πεζοδρόμιο περνώντας απέξω. «Καφεΐνη. Ολική αποχή»: Καλώς. Άσ' το. «Κλασική μουσική. Ακούτε συμφωνική μουσική, μελωδικά αρμονικά ακούσματα, για παράδειγμα Μπετόβεν, Μότσαρτ, Μπραμς, Μπαχ»: Δεν μπορούσε τους Γερμανούς. Προτιμούσε τους Ρώσους. Όσπου παραλίγο να τρυπήσει το ταβάνι ακούγοντας το 1812, και του πήρε κάποια ώρα να συνέλθει. Και πάντα επέστρεφε στον Σιμπέλιους· αλλά και στον Ντέιβις και στον Τρουφάζ και στην Κάλλας και στη Φιτζέραλντ και στη Χάνγκερ και στον Γουέιτς και στην Εσκενάζυ. «Έκθεση στον ήλιο»: Σε ποιον; Σε αυτόν του μεσονυχτίου; «Ασκήσεις βαθιάς αναπνοής. Στεκούμενοι σε όρθια στάση...»: Μισούσε τη γυμναστική και ό,τι παρέπεμπε σε αυτήν. Το ξεχνάμε. «Ύπνος, κοιμηθείτε 7-8 ώρες κάθε βράδυ, πηγαίνοντας για ύπνο τουλάχιστον μία ώρα πριν από τα μεσάνυχτα»: Καλώς. Άσ' το. «Διατροφή. Γενναιόδωρες ποσότητες μεγάλης ποικιλίας λαχανικών και φρούτων»: Ποιος θα εφεύρει τη σχετική

πίτσα; «Νερό, πολύ νερό»: Σύμφωνοι κατά το «πολύ»· σε εκδοχή αδιαφανή και μαύρη. «Κοινωνική υποστήριξη. Αν είστε άτομο χωρίς κοντινούς ανθρώπους, οικογενειακά μέλη ή φίλους με τους οποίους μπορείτε να επικοινωνήσετε αρκετές φορές την εβδομάδα, πρέπει να εμπλακείτε σε κοινωνικές ομάδες, για παράδειγμα κοινωφελείς οργανώσεις, καλλιτεχνικές ομάδες, ορειβατικούς συλλόγους κ.λπ. Έτσι θα αποκτήσετε μια αίσθηση ότι ανήκετε κάπου και θα αυξηθεί η εκτίμησή σας»: Σύμφωνοι. Το αφήνουμε.

Κι έπειτα ήταν ο ειρμός. Του τώρα, του πριν και του μετά. Δυσκολευόταν να τοποθετήσει χρονικά τις σκέψεις, τις καταστάσεις. Πότε συνέβη αυτό, εκείνο, το άλλο; Ένα βουνό αμφιβολίας αδιαπέραστο, κάποιες φορές δυσδιάκριτο. Και κουραζόταν εύκολα. Όχι απαραίτητα κινητικά. Το διάβασμα, για παράδειγμα, τον κούραζε. Η προσπάθεια να συγκεντρωθεί. Ή όταν έβλεπε κάτι στην τηλεόραση. Έστερα από ώρες θέασης αναρωτιόταν: «Τώρα τι βλέπω;». Και έχανε βάρος. Υπολόγιζε –γιατί δεν τολμούσε να ανέβει στη ζυγαριά– πως δεν πρέπει να ξεπερνούσε τα εβδομήντα επτά κιλά· για έναν γίγαντα κοντά στο 1,90 ήταν επικίνδυνα λίγα. Δεν θυμόταν να πεινάει, και όποτε ξεκινούσε να μαγειρέψει, σταματούσε κάπου στη μέση, κάτι που δεν άντεχε η όποια συνταγή. Όσο για τους ντελιβεράδες, αναρωτιόταν πώς ήταν δυνατό να επιζεί τόσους μήνες με ό,τι νάιλον. Απλώς αγνοούσαν ότι τα περισσότερα των όσων

παρέδιδαν ακολουθούσαν το δρομολόγιο «κουτί-πιάτο-σκουπίδια».

Και πέντε ή έξι φορές, όχι περισσότερες, τους τελευταίους εννιά μήνες είχε τολμήσει την κάθοδο στο Κέντρο. Μεσημέρια. Ήταν μέρες που έχανε τη μάχη με τον ύπνο, ακόμα και έπειτα από μιαν άυπνη νύχτα. Πρόσχημα η αγορά φιλμ για τη μόνιμα παρκαρισμένη Leica του πατέρα του. Περνούσε μέσα από το Ζάππειο και τον Εθνικό Κήπο, κάτι που τον ανακούφιζε αφού έβρισκε το σκηνικό αναλλοίωτα στατικό. Το πράγμα δυσκόλευε όταν έβγαινε από τον Κήπο, στην έξοδο επί της Αμαλίας. Διέσχιζε τη λεωφόρο ακροβατώντας, αυθαίρετα έως αυτοκτονικά, ανάμεσα στα αυτοκίνητα για να καταφύγει στο πρώτο κατάστημα φωτογραφικών του Συντάγματος, και για να επιστρέψει, κεραία πάνισχνη, πολύσπαστη και βιαστική, για έναν δεύτερο γύρο με τους έξαλλους οδηγούς, ώσπου να τρυπώσει στο κουκούλι του Κήπου.

Κάποια στιγμή σκέφτηκε πως το πέρασμα του δρόμου ήταν μια πρόκληση στην αυτοκτονία, αν το ότι έφτανε σώος στο απέναντι πεζοδρόμιο ήταν μια επιτυχία. Μια επιτυχία σε ένα τόλμημα. Ή μήπως μια αποτυχία σε μιαν απόπειρα; Ίδιες σκέψεις σκυμμένος στα κάγκελα του μπαλκονιού του, σαν για να παρακολουθήσει το πέρασμα ενός διαβάτη – δεν περνούσαν και πολλοί έξω από το ερημητήριο της Παπατσώνη. Ένας όροφος θα ήταν αρκετός. Τον τρέλαινε η σκέψη της απόπειρας για

την απόπειρα, η ιδέα του ημιτελούς, το πιθανό της αναπληρίας. Τελικά, αν η μητέρα του αυτοκτόνησε, μήπως ήταν στο σπιράλ και του δικού του DNA;

Και κάποιες φορές, μάλλον σπάνια, σκεφτόταν τον θείο Αλέξανδρο. Ζούσε ο γέρος; Μάλλον· θα τον είχαν ειδοποιήσει αν του είχε συμβεί κάτι. Ο θείος Αλέξανδρος... Μετά τον θάνατο του Πύρρου Πικρού, πατέρα του Αλκιβιάδη, κάτω από ανεξιχνίαστες συνθήκες, ο θείος Αλέξανδρος φυγάδευσε τον εννιάχρονο τότε Αλκιβιάδη εσωτερικό σε σχολείο του Μπιαρίτζ, στη νοτιοδυτική Γαλλία. Οι φόβοι του θείου Αλέξανδρου, πηγή του εξοστρακισμού του ανιψιού του –ανεξήγητοι στον ενήλικο πλέον Αλκιβιάδη– ήταν ο βασικός λόγος της έρευνας στην οποία ο Αλκιβιάδης θα αποδυθεί στους μήνες που πέρασαν. Έρευνας που θα αποκαλύψει και την ταυτότητα της «μητέρας» του. Ο θείος Αλέξανδρος τον είχε αφήσει να πιστεύει πως ήταν γιος μιας άλλης μάνας, αφού, αν η μοίρα σε προικίζει με μια μάνα που «δεν σου κάνει», που «δεν σου πρέπει», κάποιος που σε αγαπάει –διόρθωση: κάποιος που σε λατρεύει– κατασκευάζει για σένα τη μητέρα «που σου αξίζει». Λογικό κατά τον θείο Αλέξανδρο. Τι κι αν έτσι ο Αλκιβιάδης θα γνωρίσει τη μητέρα του για τέσσερα λεπτά και τον αδελφό του για τρία, εκείνο το βράδυ της κάθαρσης στην Κηφισιά τον περασμένο Ιανουάριο.*

* Βλ. Αντώνης Γκόλτσος, *Η αφιέρωση*, Αθήνα, εκδ. Μεταίχμιο, 2016.

Και ο Καρράς, ο παλιός ιατροδικαστής; Ο Ανέστης Καρράς ήταν ο αρμόδιος ιατροδικαστής στην υπόθεση των εν σειρά δολοφονιών τριών γυναικών (Απρίλιος-Μάιος 1974), εκ των οποίων η τρίτη εμφανιζόταν ως η μητέρα του Αλκιβιάδη. Η στάση του στη δίκη του φερόμενου ως δράστη των δολοφονιών εξασφάλισε τον εξοστρακισμό του από την Υπηρεσία. Θα επανέλθει με τη μεταπολίτευση και θα είναι ο αρμόδιος ιατροδικαστής στην υπόθεση του αυτοκινητικού ατύχηματος του Πύρρου Πικρού τον Φεβρουάριο του 1983. Η τότε γνωμάτευσή του έκλινε προς το ατύχημα. Είκοσι πέντε χρόνια μετά, το 2008, εμφανίζεται να ακούει προσεκτικά τη θεωρία του Αλκιβιάδη περί εγκληματικής ενέργειας. Ο Ανέστης Καρράς... Αν ζούσε ο θείος Αλέξανδρος, θα ζούσε κι εκείνος. Οι συνομήλικοι κολλητοί πεθαίνουν περίπου ταυτόχρονα.

Και από τότε...

Συγγραφέας είναι κάποιος που έχει μια ιστορία να πει. Μια νουάρ ιστορία, για παράδειγμα. Όμως, πώς είναι όταν ο συγγραφέας γράφει για να διαβαστεί από τον... δολοφόνο; Πώς είναι όταν προτείνει ένα Εγχειρίδιο φόνων; Έναν Οδηγό φόνων; Όπου δείχνει στον δολοφόνο το πότε και το πού και το πώς; *«Έχει κάθε μυθιστοριογράφος μια ηθική ευθύνη για τις πιθανές επιπτώσεις των όσων γράφει;»*, κατά πώς αναρωτιέται η P. D. James;

Συνεργεί σε φόνο ο Αλκιβιάδης Πικρός, ο τριανταεξάχρονος αστυνομικός συγγραφέας, όταν, στα πρόθυρα ψυχολογικής και οικονομικής χρεοκοπίας, αναλαμβάνει να γράψει, κατά παραγγελία ενός «ενθουσιώδους» όσο και ανώνυμου «αναγνώστη» του, ένα μυθιστόρημα-ρεπλίκα μιας ιστορίας εγκλήματος; Εγκλήματος που παραμένει για μήνες ανεξιχνίαστο;

Και ο δολοφόνος θα χτυπήσει πατώντας στον Οδηγό φόνων του Πικρού! Που, κατ' απαίτηση της αστυνομίας, θα συνεργαστεί με τη Δίωξη στο κυνήγι του «ενθουσιώδους αναγνώστη» του. Ο Οδηγός φόνων είναι η ιστορία ενός κυνηγητού. Όχι ακριβώς του ποντικιού από τη γάτα. Περισσότερο της ύαινας από τους διώκτες της· με τον Πικρό, σε ατέρμονα παιχνίδια του μυαλού, να σκηνοθετεί παγίδες ενορχηστρωμένες από τη Δίωξη, και την τελευταία –συστηματικά– ένα βήμα και δύο πτώματα πίσω.

Κάποιοι κερδίζουν, κάποιοι χάνουν. Δεν παίζει το ρήμα. Παίζει το πόσο.

ISBN:978-618-03-1811-1

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 81811